

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
Fakulta hospodárskej informatiky

Evidenčné číslo: 103002/B/2023/421000353398

**Vplyv štruktúry zdrojov majetku na finančné zdravie
podnikateľských účtovných jednotiek**

Bakalárska práca

2023

Damián Pacola

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
Fakulta hospodárskej informatiky

**Vplyv štruktúry zdrojov majetku na finančné zdravie
podnikateľských účtovných jednotiek**

Bakalárska práca

Študijný program: Účtovníctvo

Študijný odbor: Účtovníctvo

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva

Vedúca záverečnej práce: doc. Ing. Miriama Blahušiaková, PhD.

Bratislava 2023

Damián Pacola

ABSTRAKT

PACOLA, Damián: *Vplyv štruktúry zdrojov majetku na finančné zdravie podnikateľských účtovných jednotiek*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva. – Vedúca záverečnej práce doc. Ing. Miriama Blahušiaková, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2023, 38 s.

Záverečná práca je vypracovaná na tému vplyv štruktúry zdrojov majetku na finančné zdravie podnikateľských účtovných jednotiek. Cieľom záverečnej práce je analýza vplyvu štruktúry zdrojov majetku na ukazovatele charakterizujúce finančné zdravie podnikateľských účtovných jednotiek pôsobiacich v rozdielnych odvetviach hospodárstva. Práca je rozdelená do troch kapitol. Obsahuje štrnásť tabuliek, tri grafy a dve schémy. Prvá kapitola práce obsahuje teoretické vymedzenie základných pojmov: ako pasíva, vlastné imanie, záväzky, zdravie účtovnej jednotky, rentabilita a likvidita. Druhá kapitola práce je zameraná na vymedzenie cieľu práce, metodiku práce a metód skúmania. Tretia kapitola práce sa zaoberá analýzou rentability, likvidity a vertikálnou štruktúrou strany pasív na dvoch konkrétnych účtovných jednotkách.

Kľúčové slová:

zdroje majetku, vlastné imanie, záväzky, stabilita podniku, štruktúrna analýza, likvidita, rentabilita,

ABSTRAKT

PACOLA, Damián: *The impact of asset structure on the financial health of business accounting units*. – The University of Economics in Bratislava, Faculty of Economic Informatics; Department of Accounting and Auditing. - Supervisor of the thesis: doc. Ing. Miriama Blahušiaková, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2023, 38 p.

The thesis is focused on the analysis of the impact of asset structure on indicators characterizing the financial health of business accounting units operating in different sectors of the economy. It is divided into three chapters and includes fourteen tables, three graphs, and two schemes. The first chapter defines basic concepts such as liabilities, equity, commitments, unit health, profitability, and liquidity. The second chapter outlines the objectives, methodology, and research methods of the thesis. The third chapter analyzes the profitability, liquidity, and vertical structure of the liability side in two specific accounting units.

Keywords:

Sources of assets, equity, liabilities, business stability, structural analysis, liquidity, profitability.

Obsah

Úvod	7
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	8
1.1 Základné členenie zdrojov majetku	8
1.1.1 <i>Vlastné imanie</i>	8
1.1.2 <i>Cudzie zdroje</i>	11
1.2 Finančná analýza a stabilita podniku	13
1.2.1 <i>Rentabilita</i>	14
1.2.2 <i>Pomerové ukazovatele likvidity</i>	15
1.2.3. <i>Vertikálna analýza</i>	16
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	18
3 Výsledky práce a diskusia	20
3.1. Vertikálna analýza vybraných účtovných jednotiek	20
3.2. Analýza finančného zdravia vybraných účtovných jednotiek	24
3.1.1 <i>Analýza rentability vlastného imania</i>	24
3.1.2 <i>Analýza rentability celkových zdrojov majetku</i>	26
3.1.3 <i>Analýza likvidity</i>	28
3.3 Zhrnutie získaných výsledkov.....	32
Záver	36
Zoznam použitej literatúry	37

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1: Vlastné imanie.....	11
Tabuľka č. 2: Odporúčané intervaly jednotlivých pomerových likvidít	16
Tabuľka č. 3: Vertikálna štruktúra strany pasív účtovnej jednotky MASLEN	21
Tabuľka č. 4: Vertikálna štruktúra strany pasív účtovnej jednotky AVEX	23
Tabuľka č. 5: Výsledné hodnoty priemerného vlastného imania	24
Tabuľka č. 6 - Zisk po zdanení podnikov MASLEN a AVEX	25
Tabuľka č. 7 – MASLEN a AVEX: výsledné hodnoty ROE	25
Tabuľka č. 8 – MASLEN a AVEX: výpočet zisku a nákladových úrokov	27
Tabuľka č. 9 – MASLEN a AVEX: výsledné hodnoty Priemerných zdrojov majetkov... ..	27
Tabuľka č. 10 – MASLEN a AVEX: výsledné hodnoty ROI	28
Tabuľka č. 11 – MASLEN: Sumárne výsledky	32
Tabuľka č. 12 – MASLEN: výsledné hodnoty vertikálnej štruktúry na strane pasív	33
Tabuľka č. 13 – AVEX: Sumárne výsledky	34
Tabuľka č. 14 – AVEX: výsledné hodnoty vertikálnej štruktúry na strane pasív	35

Zoznam schém

Schéma č.1: Vlastné imanie pri vzniku účtovnej jednotky	9
Schéma č.2: Možnosti tvorby vlastného imania počas existencie účtovnej jednotky	10

Zoznam grafov

Graf č. 1 – MASLEN a AVEX: výsledné hodnoty Peňažnej likvidity.....	29
Graf č. 2 – MASLEN a AVEX: výsledné hodnoty Pohotovej likvidity	30
Graf č. 3 – MASLEN a AVEX: výsledné hodnoty Celkovej likvidity	31

Úvod

V dnešnej dobe sa od účtovných jednotiek očakáva neustále zlepšovanie schopností výkonu a úspešné presadenie na trhu. Pod zlepšením schopnosti výkonnosti podniku chápeme činnosti, ktoré sa skôr či neskôr prejavujú na finančných výsledkoch podniku, sú reprezentované príslušnými finančnými ukazovateľmi a odohrávajú sa vo vnútri podniku. Pre najefektívnejšie zlepšovanie týchto kľúčových schopností je pre účtovnú jednotku dôležité uvedomovať si jej finančné zdravie. Účtovnú jednotku si môžeme predstaviť ako pacienta, u ktorého, pokiaľ chceme vedieť jeho „zdravotný“ stav, je potrebné ho prvotne podrobiť rôznym testom a určiť jeho diagnózu. Pod určovaním diagnózy účtovnej jednotky sa v ekonomickom obore rozumie finančná analýza, ktorá odhaľuje jednotlivé faktory, ktoré ovplyvňujú finančnú situáciu účtovnej jednotky. Následne po stanovení diagnózy (riešenia) účtovnej jednotky je možné navrhnúť jej „liečbu“. Návrh vhodných opatrení následne predstavuje samotné vyvodenie odporúčaní pre účtovnú jednotku, ktoré budú viesť k zlepšeniu jej finančného zdravia.

Finančná analýza napomáha detegovať faktory, ktoré danú finančnú situáciu tvoria, a odhaliť dôvody zapríčiňujúce daný stav financií analyzovanej účtovnej jednotky. Ak účtovná jednotka dokáže správne pracovať s údajmi získanými finančnou analýzou, je schopná tieto údaje efektívne využiť pri rozhodovaní účtovnej jednotky, hľadani zlepšení finančnej situácie, výbere najvhodnejšieho smeru ďalšieho vývoja účtovnej jednotky alebo pri usmerňovaní hospodárenia a finančnej situácie účtovnej jednotky.

Účtovnú jednotku je možné analyzovať z viacerých uhlov. Jedným z týchto uhlov je analýza prostredníctvom analýzy zdrojov krytia majetku. Zdroje krytia majetku v účtovnej jednotke sú tvorené rôznymi zložkami, ktorých štruktúru je možné analyzovať. Analýza štruktúry zdrojov majetku účtovnej jednotky poskytuje informácie napríklad o pôvode majetku (vlastné alebo cudzie zdroje) alebo o pomerovom zastúpení jednotlivých zložiek na celkových zdrojoch majetku. Správna štruktúra zdrojov majetku je pre účtovnú jednotku kľúčová. Správny pomer jednotlivých zložiek štruktúry zdrojov majetku dokáže posilniť postavenie na trhu, zvýšiť generáciu zisku alebo prilákať viac investorov. Nesprávna štruktúra zdrojov majetku môže naopak poškodiť zdravie účtovnej jednotky, čo môže viesť k jej oslabeniu na konkurenčnom trhu.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Základné členenie zdrojov majetku

Pataky, Škorecová a Bitterová (2007) hovoria o zdrojoch majetku, ako o abstraktnom vyjadrení majetku, prostredníctvom ktorého bol daný majetok vyfinancovaný. V účtovníctve sa na označenie zdrojov majetku používa pojem pasíva.

Podľa ustanovenia zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o účtovníctve“) sú pasíva definované ako zdroje majetku, ktoré predstavujú celkovú sumu záväzkov účtovnej jednotky a to vrátane rozdielu majetku, a záväzkov, a iných pasív.

Zdroje majetku sú predmetom triedenia z rôznych hľadísk. Hľadisko vlastníctva je v účtovníctve základným hľadiskom pri triedení zdrojov majetku. Podľa neho sa všetky zdroje majetku (kapitál) členia na dve základné skupiny: (Šlosárová, 2016)

- vlastné zdroje majetku
- cudzie zdroje majetku

Členenie zdrojov majetku na vlastné a cudzie je v účtovníctve určujúce. Vyjadruje spôsob, akým si podnikateľský subjekt obstaral majetok potrebný na svoju činnosť. Členenie zdrojov majetku na vlastné a cudzie tiež určuje, ako je majetok krytý vlastnými zdrojmi, a v akej výške cudzími zdrojmi, t. j. záväzkami. V základnom členení na vlastné imanie a záväzky, sa v podmienkach Slovenskej republiky vykazujú zdroje majetku v súvahe. V súvahe malej a veľkej účtovnej jednotky zdroje majetku dopĺňa skupina súvahových položiek označená pojmom časové rozlíšenie.

1.1.1 Vlastné imanie

Vlastné zdroje majetku sa v účtovníctve označujú ako vlastné imanie. Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Obchodný zákonník“) definuje vlastné imanie nasledovne: Vlastné imanie tvoria vlastné zdroje financovania obchodného majetku podnikateľa, podľa osobitného predpisu (§ 6 ods. 4 Obchodného zákonníka). Tým osobitným predpisom sa myslí zákon o účtovníctve. Pojem vlastné imanie je potom spresnený podľa opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16.

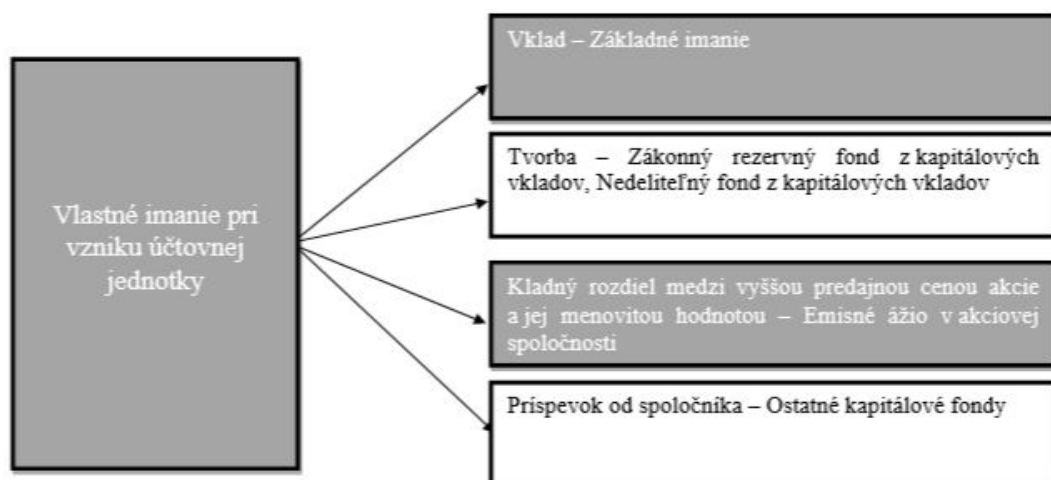
decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Postupy účtovania pre podnikateľov“), podľa ktorých vlastné imanie predstavuje rozdiel majetku a záväzkov (§ 59 ods. 1 Postupov účtovania pre podnikateľov). Podľa uvedeného právneho predpisu je vlastné imanie spoločný názov pre vlastné zdroje majetku, ktoré tvoria: základné imanie, fondy zo zisku, kapitálové fondy, výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení a výsledok hospodárenia minulých období.

Vlastné imanie má určitú štruktúru, ktorá vyplýva predovšetkým z právnej formy podnikania. V závislosti od nej sa potom príslušné zložky vlastného imania konkretizujú.

Vlastné imanie vo všeobecnosti môžeme podľa Máziková a kol, (2019) členiť na dve základné zložky:

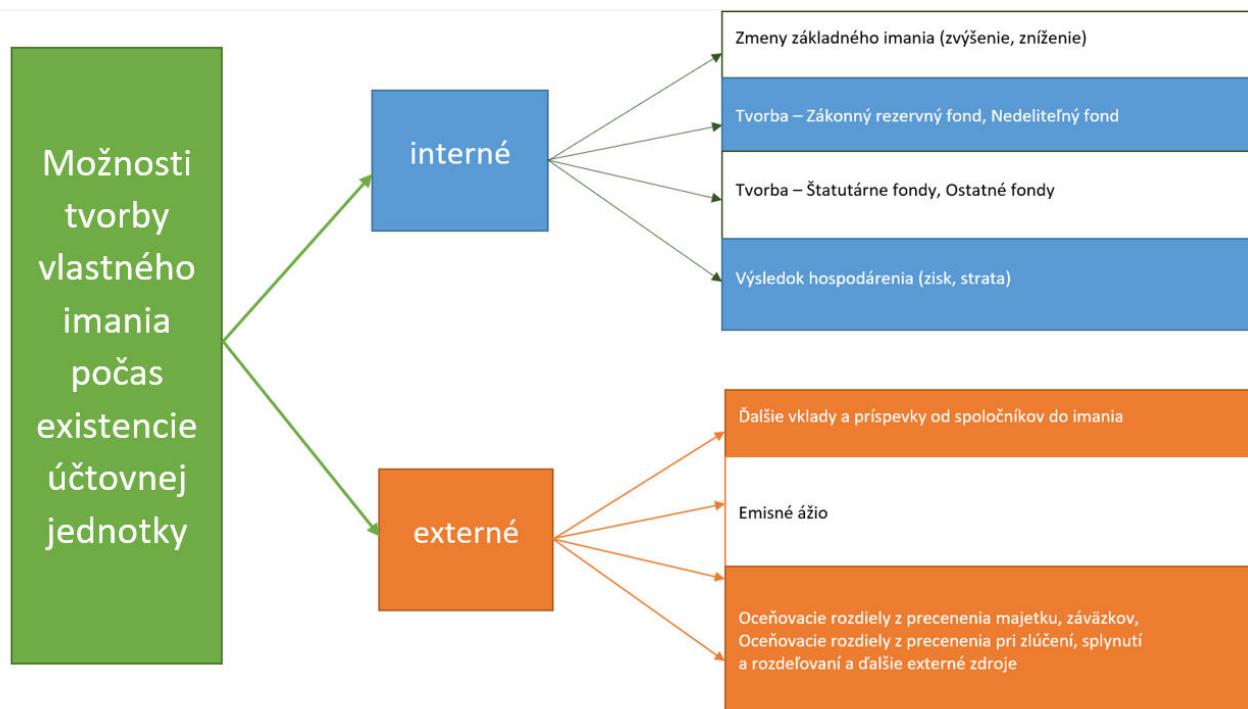
- časť, ktorá sa do účtovnej jednotky vložila pri jej založení (výška pôvodne investovaného majetku spoločníkov do podnikateľskej činnosti). Jednotlivé možnosti vkladu vlastného imania pri vzniku sú zobrazené v schéme č. 1.
- časť, ktorá sa vzťahuje na dobu existencie účtovnej jednotky (interné zdroje vytvorené vlastnou činnosťou účtovnej jednotky a externé zdroje získané formou príspevkov, ďalšími vkladmi do imania alebo získané inou formou). Jednotlivé možnosti vkladu vlastného imania vzťahujúce sa na dobu existencie účtovnej jednotky sú zobrazené v schéme č. 2.

Schéma č.1: Vlastné imanie pri vzniku účtovnej jednotky

Zdroj: spracované podľa MÁZIKOVÁ Katarína, Mateášová Martina a Ondrušová Lucia, *Účtovníctvo podnikateľských subjektov 1, aktualizované a prepracované vydanie Bratislava, Wolters Kluwer SR, 2019, 304 s., ISBN 978-80-571-0010-2*

Schéma č.2: Možnosti tvorby vlastného imania počas existencie účtovnej jednotky

Zdroj: spracované podľa MÁZIKOVÁ Katarína, Mateášová Martina a Ondrušová Lucia, *Účtovníctvo podnikateľských subjektov 1, aktualizované a prepracované vydanie Bratislava, Wolters Kluwer SR, 2019, 304 s., ISBN 978-80-571-0010-2*

V súvahe malej a veľkej účtovnej jednotky sa vlastné imanie, ako základná skupina súvahových položiek, vykazuje v tomto členení (tabuľka č. 1): základné imanie (základné imanie, zmena základného imania +/-), emisné ážio, ostatné kapitálové fondy (zákonný rezervný fond z kapitálových vkladov, zákonný rezervný fond tvorený zo zisku, rezervný fond na vlastné akcie a vlastné podiely, nedeliteľný fond z kapitálových vkladov, nedeliteľný fond tvorený zo zisku), ostatné fondy zo zisku (štatutárne fondy, ostatné fondy), oceňovacie rozdiely z precenenia, výsledok hospodárenia minulých rokov (neuhradená strata minulých rokov /- /, nerozdelený zisk minulých rokov /+ /), výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení +/-.

Ako súčasť vlastného imania sa v súvahe vykazujú a sumu vlastného imania, konkrétne celkovú sumu základného imania ovplyvňujú (znižujú) pohľadávky za upísané vlastné imanie. (Šlosárová, 2016)

Tabuľka č. 1: Vlastné imanie

Vlastné imanie	Základné imanie <i>(Základné imanie, Pohľadávky za upísané vlastné imanie /-/)</i>
	Emisné ážio
	Ostatné kapitálové fondy
	Zákonné rezervné fondy
	Ostatné fondy zo zisku
	Oceňovacie rozdiely z precenenia
	Výsledok hospodárenia minulých rokov
	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení +/-

Zdroj: spracované podľa Šlosárová Anna a kol., Účtovníctvo, prepracované a doplnené vydanie, Bratislava: Wolters Kluwer SR, 2016, 296 s, ISBN 978-80-8168-444-9

Vlastné imanie účtovnej jednotky môže vykazovať záporné hodnoty, ak dlhodobo dosahuje záporný výsledok hospodárenia, teda stratu. Strata, ktorá prevýši kladné hodnoty všetkých ostatných zložiek vlastného imania spolu, a táto strata nebude nijakým spôsobom uhradená, vlastné imanie dosiahne záporné hodnoty. Záporné hodnoty vlastného imania sú negatívnym signálom a znamenajú, že záväzky spoločnosti presahujú celkovú výšku jeho majetku. (Manová, 2022)

1.1.2 Cudzie zdroje

Cudzie zdroje majetku predstavujú rôzne záväzky účtovnej jednotky. Záväzky tvoria časť pasív, predstavujúcich povinnosť účtovnej jednotky, ktorá sa vyказuje v súvahe. V užšom zmysle, záväzky predstavujú cudzí zdroj majetku a povinnosť plniť záväzok spravidla peňažnou úhradou. Zákon o účtovníctve v súčasnom znení definuje záväzok ako „existujúcu povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí, je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky, a dá sa spoľahlivo oceniť podľa § 24 až 28; vyказuje sa v účtovnej závierke v súvahe, alebo vo výkaze o majetku a záväzkoch.“

K jednému zo základných hľadísk členenia záväzkov v účtovníctve radíme časové hľadisko. Podľa časového hľadiska členíme záväzky na:

- krátkodobé záväzky
- dlhodobé záväzky

Hranicou časového hľadiska záväzkov je jeden rok, pri ktorej posudzujeme dobu splatnosti záväzku, alebo dobu vyrovnania iným spôsobom. Krátkodobý záväzok predstavuje záväzok, ktorého doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom predstavuje najviac jeden rok. Dlhodobý záväzok je záväzok, ktorého doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom je dlhšia ako jeden rok. Členenie záväzkov na krátkodobé a dlhodobé záväzky závisí od toho, kedy ho posudzujeme. Ak posudzujeme záväzok pri jeho vzniku, tak posudzujeme dohodnutú dobu splatnosti. Ak je to ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, tak posudzujeme zostatkovú dobu splatnosti záväzku.

Ak pri konkrétnom druhu záväzku nie je možné členenie na dlhodobý a krátkodobý záväzok, potom je rozhodujúci zámer účtovnej jednotky. Či sa záväzky zaúčtujú ako dlhodobé, alebo krátkodobé rozhodne ich dohodnutá doba splatnosti pri vzniku účtovného prípadu (ide o dobu dohodnutú v zmluve alebo iným spôsobom, v ktorej sa majú záväzky splatiť).

Šlosárová (2016) člení záväzky podľa ich charakteru na tieto základné skupiny:

- záväzky z obchodného styku
- záväzky vyplývajúce z daní a dotácií
- finančné záväzky (finančné výpomoci, bankové úvery)
- záväzky voči zamestnancom a orgánom sociálneho poistenia a zdravotného poistenia
- záväzky voči spoločníkom, členom družstva a účastníkov združenia
- ostatné druhy záväzkov

1.2 Finančná analýza a stabilita podniku

„Podmienkou úspešného riadenia podniku je dokonalá znalosť situácie, v ktorej sa podnik nachádza.“ (euroekonom.sk, 2018)

Predmetom finančnej analýzy je finančná situácia účtovnej jednotky. Finančná situácia je skutočnosťou s veľmi zásadným vplyvom na tvorbu podnikového imidžu, s významnými vonkajšími a vnútornými súvislosťami. Cieľom finančnej analýzy by malo byť poznanie finančného zdravia účtovnej jednotky, inými slovami, účtovná jednotka by mala byť schopná po analýze rozpoznať, čo je pre jej ekonomický rast dobré a čo zlé, čo by jej mohlo v budúcnosti spôsobiť problémy, ale aj naopak, určiť jej silné stránky, ktoré môžu v budúcnosti pomôcť udržať, ale aj zlepšiť postavenie na trhu. Podstatou vnútorných súvislostí je, že finančná situácia je výsledkom, ktorý účtovná jednotka dosiahla v jednotlivých oblastiach svojej činnosti.

Hlavnou úlohou finančnej analýzy je určiť činitele, ktoré ovplyvnili aktuálnu finančnú situáciu účtovnej jednotky a to, s akou intenzitou sa na formovaní podieľali. Takáto finančná analýza, ktorej hlavné zameranie je sústredené na poznanie činiteľov pôsobiacich na finančnú situáciu účtovnej jednotky, umožňuje odhaliť jej silné a slabé miesta. Stáva sa tak veľmi užitočným a účinným diagnostickým prostriedkom, umožňujúcim posudzovať zdravie účtovnej jednotky. Za finančne zdravú účtovnú jednotku možno považovať takú, ktorá je v danej chvíli perspektívne schopná naplňať zmysel svojej existencie, čo v trhovej ekonomike znamená dosahovať trvalo takú mieru zhodnotenia vloženého kapitálu, ktorá je požadovaná investormi. Získané informácie sú použiteľné pre veľké množstvo používateľov, napríklad ako:

- zákazníci
- vládne inštitúcie
- manažéri
- zamestnanci
- veritelia

Klasické prístupy merania výkonnosti, ktoré reprezentujú aj analýza trendov a percentuálneho zastúpenia, vychádzajú z maximalizácie zisku, ako základného cieľa podnikania, a k vyjadreniu používajú množstvo ukazovateľov. Podľa Rúčkovej (2015) sú klasické ukazovatele najrozšírenejšími a najpoužívanejšími nástrojmi finančnej analýzy. Charakteristická je pre nich nízka náročnosť výpočtu a rýchle zistenie podstatných údajov o aktuálnej situácii účtovnej jednotky, a jej hospodárení. Tieto ukazovatele nezohľadňujú pojem rizika, vplyv inflácie a nezaoberajú sa časovou hodnotou peňazí. Podľa Rúčkovej (2015) klasický prístup reprezentujú:

- ukazovatele zisku (EAT, EBT, EBIT, EBITDA)
- absolútne ukazovatele (vertikálna a horizontálna analýza)
- rozdielové ukazovatele (čistý pracovný kapitál)
- pomerové ukazovatele (likvidita, aktivita, rentabilita, zadlženosť, tržová hodnota)

Stabilita účtovnej jednotky predstavuje schopnosť zabezpečovať požadovanú mieru rentability a likvidity, pri stálych zmenách vonkajších, a vnútorných podmienok podnikových činnosti. Stabilitou účtovnej jednotky chápeme schopnosť dlhodobo korigovať stav medzi jednotlivými zložkami majetku a finančnými zdrojmi krytia tak, aby sa zabezpečila kontinuita podnikania. Zameriame sa primárne na vertikálnu analýzu, likviditu a rentabilitu účtovnej jednotky.

1.2.1 Rentabilita

Rentabilita účtovnej jednotky je založená na schopnosti vytvárať kladný výsledok hospodárenia. O rentabilnej účtovnej jednotke hovoríme, ak výsledok hospodárenia je kladný, čiže účtovná jednotka dosiahla zisk, nie stratu. Hodnota zisku nám neposkytne dostatočné množstvo informácií na efektívne riadenie finančnej strany účtovnej jednotky, ale potrebujeme ich doplniť o ukazovatele miery rentability. Ukazovatele rentability spravidla konfrontujú finančný výsledok podnikovej činnosti so základom. Tento základ je najčastejšie vyjadrený objemom, či už vloženého kapitálu, alebo podnikovej činnosti vo forme spotrebovaných vstupov. Podľa Majdúchovej a kol. (2020) môžeme na meranie rentability použiť viacero ukazovateľov ako napríklad:

rentabilita vlastného imania (ROE) - ukazovateľ rentability vlastného kapitálu. Ide o ukazovateľ miery ziskovosti z kapitálu, ktorý vlastníci vložili do účtovnej jednotky a ponechali v nej.

$$\text{ROE} = \frac{\text{účtovný zisk}}{\text{priemerný stav Vlastného Imania}} * 100$$

rentabilita celkových zdrojov majetku (ROI) – je považovaná za kľúčový ukazovateľ rentability. Ukazovateľ rentability celkových zdrojov majetku vypovedá o zhodnotení viazaného kapitálu v účtovnej jednotke.

$$\text{ROI} = \frac{\text{účtovný zisk (EAT)} + (\text{Nákladové úroky} * (1 - \text{sadzba dane}))}{\text{priemerný stav zdrojov majetku}} * 100$$

1.2.2 Pomerové ukazovatele likvidity

Medzi hlavné podmienky účtovnej jednotky z pohľadu finančného zdravia účtovnej jednotky určite radíme aj trvalú platobnú schopnosť. Pomerové ukazovatele likvidity sa vyjadrujú v percentách, alebo koeficientom. Šlosárová (2016) radí medzi najčastejšie vyčísľované pomerové ukazovatele likvidity:

likvidita 1. stupňa (peňažná likvidita): predstavuje podiel medzi najlikvidnejším majetkom účtovnej jednotky (peňažné prostriedky, ekvivalenty peňažných prostriedkov, a pod.) a krátkodobými záväzkami. Optimálna výsledná hodnota ukazovateľa likvidity sa pohybuje na úrovni: 0,9 -1,1. z čoho vyplýva, že krátkodobé záväzky by mala byť účtovná jednotka schopná uhradiť svojim krátkodobým finančným majetkom. Výpočet likvidity 1. stupňa:

$$L1 = \frac{\text{najlikvidnejší majetok}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

likvidita 2. stupňa (pohotová likvidita): je považovaná za *tvrdšie* kritérium hodnotenia platobnej schopnosti, ako likvidita 1. stupňa. Pri vyčísľovaní z obežného majetku vylúčime najmenej likvidné položky. Po úprave vzorca Likvidity 1. stupňa dostaneme:

$$L2 = \frac{\text{Najlikvidnejší majetok} + \text{inkasovateľné pohľadavky (očistené o pohľadavky po lehote splatnosti)}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

likvidita 3. stupňa (celková likvidita): vychádza z predpokladu, že na krytie krátkodobých záväzkov sú v účtovnej jednotke určené položky obežného majetku. Výpočet:

$$L3 = \frac{\text{obežný majetok}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

Ak sa výsledné hodnoty jednotlivých ukazovateľov likvidity nachádzajú vo vymedzených intervaloch (odporúčaná hranica), vieme určiť, či má účtovná jednotka optimálne množstvo prostriedkov na uhradenie krátkodobých záväzkov (tabuľka č. 2). Príliš vysoká likvidita účtovnej jednotky môže byť následkom neefektívneho hospodárenia podniku s majetkom a tým účtovná jednotka prichádza o možný zisk.

Tabuľka č. 2: Odporúčané intervaly jednotlivých pomerových likvidít

Pomerové ukazovatele likvidity:	Odporúčané intervaly	
	od	do
Celková likvidita	1,5	2,5
Pohotová likvidita	1	1,5
Peňažná likvidita	0,9	1,1

Zdroje: Šlosárová, Anna a Blahušiaková Miriama, Analýza účtovnej závierky, Prvé vydanie, Bratislava, Wolters Kluwer SR, 2017, 440 s., ISBN 978-80-8168-589-7

1.2.3. Vertikálna analýza

(Lukáč 2019) Vertikálna analýza, inak nazývaná aj percentuálny rozbor, predstavuje analýzu, pri ktorej sa vyjadruje participácia častí na celku pri štruktúre aktív, pasív a pod. Analýza slúži pre účtovnú jednotku k porovnaniu položiek častí na celku s minulými obdobiami. Slúži však aj na porovnávanie majetku, vlastného imania a cudzích zdrojov

s rôzne veľkými účtovnými jednotkami. Vzorce na výpočet štruktúry majetku a zdrojov majetku sú:

$$\text{Štruktúra majetku} = \frac{\text{Jednotlivá súvahová položka Majetku}}{\text{Celková suma Majetku}}$$

$$\text{Štruktúra zdrojov majetku} = \frac{\text{Jednotlivá súvahová položka Zdrojov Majetku}}{\text{Celková suma Zdrojov Majetku}}$$

Šlosárová (2016) odporúča pre dôkladnejšiu analýzu samostatne analyzovať vlastné zdroje majetku, t. j. vlastné imanie, pre získanie štruktúry vlastného imania. Štruktúra vlastného imania predstavuje percentuálny podiel jednotlivých položiek vlastného imania, na celkovej sume vlastného imania za dve účtovné obdobia vykázané v súvahe. Samostatnou analýzou cudzích zdrojov majetku získame štruktúru záväzkov, ktorá predstavuje percentuálny podiel jednotlivých položiek záväzkov na celkovej sume záväzkov za dve účtovné obdobia vykázané v súvahe.

Porovnaním ukazovateľov štruktúry majetku a zdrojov majetku za viacero po sebe idúcich účtovných období, získame informácie, ktoré nám pomôžu odhaliť odchýlky vzniknuté medzi jednotlivými účtovnými obdobiami.

Šlosárová (2016) radí medzi nevýhody vertikálnej analýzy fakt, že ekonomická interpretácia zistených výsledkov konštatuje nárast, respektíve pokles, jednotlivých položiek výkazu účtovnej závierky na stanovenom základe, nepoukazuje na príčinu rastu, respektíve poklesu. Nevýhodou je tiež zmena absolútneho ukazovateľa, ktorý tvorí základ výpočtu, v každom pozorovanom období.

2 Ciel' práce, metodika práce a metódy skúmania

Hlavným cieľom bakalárskej práce je analýza vplyvu štruktúry zdrojov majetku na ukazovatele charakterizujúce finančné zdravie podnikateľských účtovných jednotiek pôsobiacich v rozdielnych odvetviach hospodárstva. Zameriame sa na identifikáciu finančného zdravia účtovných jednotiek, prostredníctvom hodnotenia finančnej stability účtovných jednotiek, vertikálnej analýzy strany pasív, porovnáme odlišnosti, resp. spoločné znaky.

K dosiahnutiu hlavného cieľa bolo potrebné stanoviť nasledujúce parciálne ciele:

- charakterizovanie a definovanie zdrojov majetku a ich členenie;
- identifikovanie vybraných ukazovateľov využívaných pri finančnej analýze;
- vykonanie analýzy pomocou vybraných ukazovateľov;
- analýza a interpretácia výsledných hodnôt, ku ktorým sme dospeli, a následná komparácia výsledkov

Pri vypracovávaní záverečnej práce sme čerpali informácie z viacerých zdrojov. Informácie sme nadobúdali z množstva dostupnej odbornej literatúry, ktorá pozostávala z knižných publikácií, odborných článkov od slovenských a zahraničných autorov, právnych noriem súvisiacich s účtovníctvom v Slovenskej republike, a taktiež sme pracovali s vedomosťami, ktoré sme nadobudli počas štúdia na univerzite. Pri vypracovávaní prvej kapitoly sme pomocou syntézy spracovali nadobudnuté poznatky z preštudovanej literatúry. V tretej kapitole sme pracovali s verejne dostupnými informáciami z účtovných závierok dvoch účtovných jednotiek.

Nami prvou analyzovanou účtovnou jednotkou je spoločnosť s ručením obmedzeným MASLEN, s.r.o., ktorej činnosť, podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností, patrí do sekcie 24330. Podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností do sekcie 24330 radíme výrobu otvorených profilov progresívnym tvarovaním za studena na valcovni alebo skladaním na lise plochých valcovaných výrobkov z ocele, a výrobu za studena tvarovaných, alebo za studena skladaných rebrových plechov, a sendvičových panelov. Účtovnú jednotku MASLEN, s.r.o. na základe jej veľkosti radíme do skupiny veľkých účtovných jednotiek. Dátum vzniku účtovnej jednotky je 28.07.2003. Tento deň je

dňom zápisu účtovnej jednotky do obchodného registra. Dôvod výberu tejto účtovnej jednotky, bola viditeľná vysoká celková hodnota zdrojov majetku účtovnej jednotky za posledné účtovné obdobie, na ktorej sme chceli ukázať, či aj na prvý pohľad viditeľne veľká účtovná jednotka je aj finančne zdravá.

Druhou účtovnou jednotkou, ktorú budeme analyzovať je AVEX TELEKOM, s.r.o. (ďalej aj „AVEX“) s ekonomickou činnosťou zaradenou v sekcii 26400. Výroba spotrebnej elektroniky. Účtovnú jednotku AVEX radíme na základe jej veľkosti medzi veľké účtovné jednotky. Účtovná jednotka AVEX bola do obchodného registra zapísaná 01.05.1998. Táto účtovná jednotka sa radí medzi veľké účtovné jednotky, ale v porovnaní s účtovnou jednotkou MASLEN predstavuje oveľa menšiu jednotku, a z tohto dôvodu sme ju zvolili pre našu analýzu.

Nami vybrané účtovné jednotky boli zámerne vybrané z odlišných odvetví hospodárstva, z dôvodu poukázania na rôznorodosť štruktúry zdrojov majetku, ktorú môže zapríčiniť viacero faktorov (bariéry vstupu na trh, odvetvie pôsobenia účtovnej jednotky, finančná politika účtovnej jednotky...).

Pri vykonávaní finančnej analýzy sme analyzovali likviditu, rentabilitu a vertikálnu štruktúru strany pasív. Aplikovaním dedukcie sme dosiahnuté výsledné hodnoty interpretovali. Metódou komparácie sme porovnali jednotlivé zistené údaje, ku ktorým sme dospeli prostredníctvom jednotlivých hodnotiacich metód. Vybrané účtovné jednotky budeme analyzovať prostredníctvom údajov získaných z verejne dostupných účtovných závierok, ktoré sú obe účtovné jednotky povinné zverejňovať. Nami zvolené analyzované obdobia sú od 2018 až do 2021.

3 Výsledky práce a diskusia

V tejto kapitole bakalárskej práce sa budeme venovať analýze rentability, likvidity a vertikálnej štruktúry strany pasív na dvoch konkrétnych účtovných jednotkách. Na to, aby sme použili znalosti a vedomosti z teoretickej časti záverečnej práce, bolo potrebné vybrať podniky s verejne dostupnými údajmi, s ktorými sme následne mohli pracovať. Prvotne sme sa sústredili na vertikálnu analýzu štruktúry strany pasív, vďaka ktorej sme boli schopní zistiť či zistené zmeny v štruktúrach za jednotlivé účtovné obdobia ovplyvnili finančné zdravie účtovnej jednotky.

3.1. Vertikálna analýza vybraných účtovných jednotiek

Vertikálna analýza podáva základné informácie o finančnej situácii účtovnej jednotky a preto patrí medzi základné metódy finančnej analýzy. Vertikálnu analýzu je možné aplikovať aj pri analýze údajov za viac účtovných období. Pre zistenie percentuálneho podielu jednotlivých položiek na zdrojoch majetku, sme na nami vybraných jednotkách analyzovali štruktúru zdrojov majetku za jednotlivé účtovné obdobia. Základňou pre stanovenie štruktúry strany pasív bola celková suma zdrojov majetku. Výsledná vertikálna analýza ukazovateľov súvahy na strane pasív účtovnej jednotky MASLEN je znázornená v tabuľke číslo 3.

Tabuľka č. 3: Vertikálna štruktúra strany pasív účtovnej jednotky MASLEN

MASLEN		účtovné obdobie 2021	účtovné obdobie 2020	účtovné obdobie 2019	účtovné obdobie 2018
A	Vlastné imanie	62,66%	44,94%	35,90%	59,13%
A.I.	Základné imanie	2,39%	3,61%	3,91%	4,45%
A.III.	Ostatné kapitálové fondy	0,00%	3,91%	5,40%	32,85%
A.IV.	Zákonné rezervné fondy	0,59%	0,89%	0,96%	1,09%
A.VI.	Oceňovacie rozdiely z precenenia súčet	-0,19%	-0,28%	-0,21%	-0,24%
A.VII.	Výsledok hospodárenia minulých období	24,29%	23,88%	18,42%	13,71%
A.VIII.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení	35,58%	12,94%	7,42%	7,26%
B.	Závazky	35,92%	54,11%	62,68%	38,81%
B.I.	Dlhodobé záväzky	1,31%	3,09%	5,06%	5,80%
B.II.	Dlhodobé rezervy	0,04%	0,07%	0,10%	0,00%
B.III.	Dlhodobé bankové úvery	5,97%	12,65%	17,60%	0,00%
B.IV.	Krátkodobé záväzky	25,93%	20,86%	19,56%	18,33%
B.V.	Krátkodobé rezervy	0,29%	0,28%	0,22%	0,33%
B.VI.	Bežné bankové úvery	2,39%	17,16%	20,15%	14,35%
C.	Časové rozlíšenie	1,42%	0,95%	1,42%	2,06%
	Spolu Vlastné imanie, časové rozlíšenie a záväzky	100%	100%	100%	100%
	v eurách	€ 13 953 208,00	9 224 012,00 €	8 523 277,00 €	7 488 458,00 €

Zdroj: spracované podľa účtovnej závierky spoločnosti MASLEN, s.r.o

Účtovná jednotka MASLEN dosiahla za účtovné obdobie 2019 nárast záväzkov, oproti bezprostredne predchádzajúcemu obdobiu o 23,87 percentuálneho bodu. Dôvod tohto rapidného nárastu vieme dohľadať pri analýze jednotlivých zložiek záväzkov, kde je viditeľný nárast dlhodobých bankových úverov. Z pôvodných 0% na 17,60%. Na základe získaných údajov je možné konštatovať, že účtovná jednotka MASLEN si v účtovnom období 2019 zobrala dlhodobý bankový úver, ktorý výrazne zmenil štruktúru zdrojov

majetku. Od účtovného obdobia 2019 až po 2021 je viditeľný pravidelný pokles záväzkov, primárne dlhodobých bankových úverov, na základe čoho je možné logicky usúdiť, že účtovná jednotka MASLEN má dostatok disponibilných zdrojov na krytie všetkých potrieb a záväzkov, teda je možné ju považovať za solventnú.

Za účtovné obdobie 2021 dosahuje najväčšiu položku z vlastného imania na celkových zdrojoch majetku výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení, čo predstavuje nárast oproti bezprostredne predchádzajúcemu obdobiu o 22,64 percentuálneho bodu. Účtovná jednotka MASLEN, za účtovné obdobie 2019 dosahuje najväčšiu položku vlastného imania v položke ostatných kapitálových fondov. Podiel ostatných kapitálových fondov na celkových zdrojoch majetku je 32,85%. Ide o najvyššiu zaznamenanú hodnotu tejto položky, akú účtovná jednotka MASLEN dosiahla za nami analyzované obdobia.

Podiel cudzích zdrojov na celkových zdrojoch majetku prevyšuje podiel vlastného imania iba v dvoch účtovných obdobiach. V účtovnom období 2019 dosahuje účtovná jednotka MASLEN podiel cudzích zdrojov na celkových zdrojoch majetku na úrovni 62,68%. Druhým účtovným obdobím kedy podiel cudzích zdrojov na celkových zdrojoch majetku prevyšuje podiel vlastného imania na celkových zdrojoch majetku, je účtovné obdobie 2020. V tomto období bol podiel na úrovni 54,11%.

Druhou analyzovanou účtovnou jednotkou bola spoločnosť AVEX. Vertikálna analýza ukazovateľov strany pasív bola vykonaná za 4 účtovné obdobia. Výsledné hodnoty štruktúry zdrojov majetku sú zaznamenané v tabuľke číslo 4.

Tabuľka č. 4: Vertikálna štruktúra strany pasív účtovnej jednotky AVEX

AVEX		účtovné obdobie 2021	účtovné obdobie 2020	účtovné obdobie 2019	účtovné obdobie 2018
A	Vlastné imanie	22,28%	23,61%	27,93%	26,39%
A.I.	Základné imanie	9,76%	11,34%	14,92%	14,82%
A.IV.	Zákonné rezervné fondy	0,98%	1,13%	1,49%	1,48%
A.VII.	Výsledok hospodárenia minulých období	9,58%	8,76%	10,17%	8,50%
A.VIII.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení	1,97%	2,37%	1,35%	1,60%
B.	Závazky	77,72%	76,39%	72,07%	73,61%
B.I.	Dlhodobé záväzky	3,68%	4,79%	6,79%	7,25%
B.IV.	Krátkodobé záväzky	48,90%	52,18%	56,36%	52,66%
B.V.	Krátkodobé rezervy	25,15%	19,41%	8,93%	13,70%
C.	Časové rozlíšenie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	Spolu Vlastné imanie, časové rozlíšenie a záväzky	100,00%	100,00%	100,00%	100%
	v eurách	68 011,00 €	58 524,00 €	44 496,00 €	44 812,00 €

Zdroj: spracované podľa účtovnej závierky spoločnosti AVEX TELEKOM, s.r.o.

Vykonanou vertikálnou analýzou ukazovateľov súvahy na strane pasív účtovnej jednotky AVEX sme získali údaje, ktoré je možné ekonomicky interpretovať nasledovne:

podiel vlastného imania na celkových zdrojoch majetku sa v priebehu pozorovaných účtovných období pohyboval približne okolo 25%. Vzhľadom na nízky podiel vlastných zdrojov na celkových zdrojoch majetku je logické vyvodiť, že účtovná jednotka AVEX financuje svoje aktivity prevažne z cudzích zdrojov. Najvyšší podiel na cudzích zdrojoch v každom z pozorovaných období zastupujú krátkodobé záväzky, ktoré sa pohybovali približne na úrovni 50%. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení dosiahol najvyšší medziročný nárast v účtovnom období 2020, a to o 1,02 percentuálneho bodu, čo pre účtovnú jednotku AVEX predstavuje medziročný rast o 75% v porovnaní s bezprostredne predchádzajúcim obdobím.

Účtovná jednotka AVEX nevykazovala časové rozlíšenie na strane pasív za žiadne nami analyzované obdobie.

3.2. Analýza finančného zdravia vybraných účtovných jednotiek

Vo vyššie uvedených účtovných jednotkách budeme analyzovať stabilitu podniku. Za stabilnú účtovnú jednotku považujeme takú účtovnú jednotku, ktorá dosahuje požadovanú mieru rentability a likvidity. Ukazovatele rentability a likvidity patria medzi hlavné ukazovatele charakterizujúce finančné zdravie podniku.

3.1.1 Analýza rentability vlastného imania

Ukazovateľ rentability predstavuje najdôležitejší spôsob zhodnotenia efektívnosti podnikateľskej činnosti účtovnej jednotky. Rentabilita vlastného imania predstavuje pomer medzi celkovým ziskom a výškou vlastného imania účtovnej jednotky. Výsledná hodnota ukazovateľa rentability informuje o tom, koľko centov zisku pripadá na 1 euro vlastného imania, v analyzovanom účtovnom období. Pri výpočte rentability vlastného imania je potrebné získať priemernú hodnotu vlastného imania. Priemerná hodnota vlastného imania sa ráta ako aritmetický priemer hodnôt vlastného imania bežného účtovného obdobia a bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia. Výsledné hodnoty za obe analyzované účtovné jednotky sme zaznamenali v tabuľke č. 5.

Tabuľka č. 5: Výsledné hodnoty priemerného vlastného imania

	Priemerné Vlastné imanie 2021	Priemerné Vlastné imanie 2020	Priemerné Vlastné imanie 2019	Priemerné Vlastné imanie 2018
MASLEN	6 444 015,00 €	3 602 687,00 €	3 743 815,50 €	4 155 914,00 €
AVEX	14 484,50 €	13 121,50 €	12 127,50 €	11 469,50 €

Zdroj: spracované podľa účtovnej závierky spoločností MASLEN, s.r.o. a AVEX TELEKOM, s.r.o.

Na hodnotách v tabuľke číslo 5. je viditeľný rozdiel vo veľkosti vlastného imania analyzovaných účtovných jednotiek. Priemerné vlastné imanie účtovnej jednotky MASLEN za účtovné obdobie 2021 dosiahlo najvyššiu hodnotu a zároveň najväčší medziročný rast spomedzi všetkých sledovaných období.

Ako druhú časť pre výpočet Rentability vlastného imania potrebujeme zistiť EAT. EAT predstavuje anglickú skratku pre Earnings after taxes. Hodnotu EAT vykazuje účtovná jednotka v súvahe v položke výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení.

Jednotlivé hodnoty EAT oboch analyzovaných účtovných jednotiek sme zaznamenali v tabuľke č. 6.

Tabuľka č. 6 - Zisk po zdanení podnikov MASLEN a AVEX

účtovné obdobie	MASLEN	AVEX
2021	4 964 860,00 €	1 337,00 €
2020	1 193 396,00 €	1 389,00 €
2019	632 438,00 €	599,00 €
2018	543 384,00 €	717,00 €

Zdroj: spracované podľa účtovnej závierky spoločností MASLEN, s.r.o. a AVEX TELEKOM, s.r.o.

Následne vložíme získané údaje do výsledného vzorca na výpočet rentability vlastného imania. Dosadením získaných údajov do vzorca dostaneme hodnoty rentability vlastného imania nami analyzovaných účtovných jednotiek. Výsledné hodnoty sú zobrazené v tabuľke č. 7.

Tabuľka č. 7 – MASLEN a AVEX: výsledné hodnoty ROE

účtovné obdobie	2021	2020	2019	2018
MASLEN	77,05%	33,13%	16,89%	13,07%
AVEX	9,23%	10,59%	4,94%	6,25%

Zdroj: spracované podľa účtovnej závierky spoločností MASLEN, s.r.o. a AVEX TELEKOM, s.r.o.

Výsledné hodnoty môžeme následne interpretovať. Účtovná jednotka MASLEN dosiahla za účtovné obdobie 2021 rentabilitu vlastného imania na úrovni 77,05%, čo predstavuje, že na 1€ vlastného imania spoločnosti MASLEN, pripadá 77 centov zisku. Účtovná jednotka AVEX dosahuje v účtovnom období 2021 9 centov zisku pripadajúcich na 1€ vlastného imania. Pri vzájomnom porovnaní výsledných rentabilít je logické konštatovať, že spoločnosť MASLEN je pre investorov lepšou voľbou, oproti účtovnej jednotke AVEX, z dôvodu lepšej výnosnosti vložených prostriedkov, a to o 67,82 percentuálneho bodu.

3.1.2 Analýza rentability celkových zdrojov majetku

Analýza rentability celkových zdrojov majetku sa považuje za jeden z kľúčových ukazovateľov rentability. Dôležitú úlohu pri výpočte rentability zohráva správna voľba zisku, nachádzajúceho sa v čitateli. Pre čo najlepšie vyjadrenie ROI, do čitateľa dosadíme zisk po zdanení (EAT), ktorý následne upravíme o zdanené nákladové úroky.

Vzorec výpočtu rentability celkových zdrojov majetku po dosadení daňovej sadzby na Slovensku bude vyzerat' nasledovne:

$$\text{ROI} = \frac{\text{úctovný zisk (EAT)} + (\text{Nákladové úroky} * (1 - 0,21))}{\text{priemerný stav zdrojov majetku}} * 100$$

Pre aplikáciu nasledujúceho vzorca na nami vybrané účtovné jednotky je potrebné získať hodnoty nákladových úrokov, za nami analyzované účtovné obdobia. Nákladové úroky získané z výkazu ziskov a strát účtovných jednotiek je ešte potrebné daňovo očistiť.

Hodnota EAT bola použitá už pri výpočte rentability vlastného imania. Pomocné výpočty sú doplnené v tabuľke č. 8.

Tabuľka č. 8 – MASLEN a AVEX: výpočet zisku a nákladových úrokov

účetné obdobie	MASLEN		AVEX	
	Nákladové úroky *(1-t)	EAT+ Nákladové úroky *(1-t)	Nákladové úroky *(1-t)	EAT+ Nákladové úroky *(1-t)
2021	34 806,61 €	6 386 893,00 €	- €	1 693,00 €
2020	54 160,03 €	1 602 651,00 €	- €	1 758,00 €
2019	54 207,43 €	884 030,00 €	- €	758,00 €
2018	45 074,24 €	778 414,00 €	- €	908,00 €

Zdroj: spracované podľa účtovnej závierky spoločností MASLEN, s.r.o. a AVEX

TELEKOM, s.r.o.

Na získanie menovateľa pre výpočet rentability zdrojov majetku je potrebné získať priemernú hodnotu zdrojov majetku. Priemernú hodnotu zdrojov majetku zistíme rovnako, ako priemernú hodnotu vlastného imania a to aritmetickým priemerom dvoch po sebe nasledujúcich období. Priemerné hodnoty za jednotlivé účtovné obdobia sú zaznamenané v tabuľke č. 9.

Tabuľka č. 9 – MASLEN a AVEX: výsledné hodnoty Priemerných zdrojov majetkov

	Priemerná hodnota zdrojov majetku 2021	Priemerná hodnota zdrojov majetku 2020	Priemerná hodnota zdrojov majetku 2019	Priemerná hodnota zdrojov majetku 2018
MASLEN	11 588 610,00 €	8 873 644,50 €	8 005 867,50 €	7 507 982,00 €
AVEX	63 267,50 €	51 510,00 €	44 654,00 €	44 512,50 €

Zdroj: spracované podľa účtovnej závierky spoločností MASLEN, s.r.o. a AVEX TELEKOM, s.r.o.

Účtovná jednotka MASLEN dosiahla najvyšší nárast priemernej hodnoty zdrojov majetku medzi účtovnými obdobiami 2020 a 2021. Rast predstavoval zmenu priemerných zdrojov majetku na úrovni 2 714 965,5 €, čo znamenalo nárast o 30% oproti účtovnému obdobiu 2020. Účtovná jednotka AVEX dosahovala za nami pozorované obdobie podobný rast priemerných hodnôt zdrojov majetku.

Získané priemerné hodnoty zdrojov majetku následne dosadíme pre výpočet rentability zdrojov majetku. Výsledné hodnoty rentabilit zdrojov majetku za pozorované účtovné obdobia sú znázornené v tabuľke č. 10.

Tabuľka č. 10 – MASLEN a AVEX: výsledné hodnoty ROI

účtovné obdobie	2021	2020	2019	2018
MASLEN	43,14%	14,06%	8,58%	7,84%
AVEX	2,11%	2,70%	1,34%	1,61%

Zdroj: spracované podľa účtovnej závierky spoločností MASLEN, s.r.o. a AVEX

TELEKOM, s.r.o.

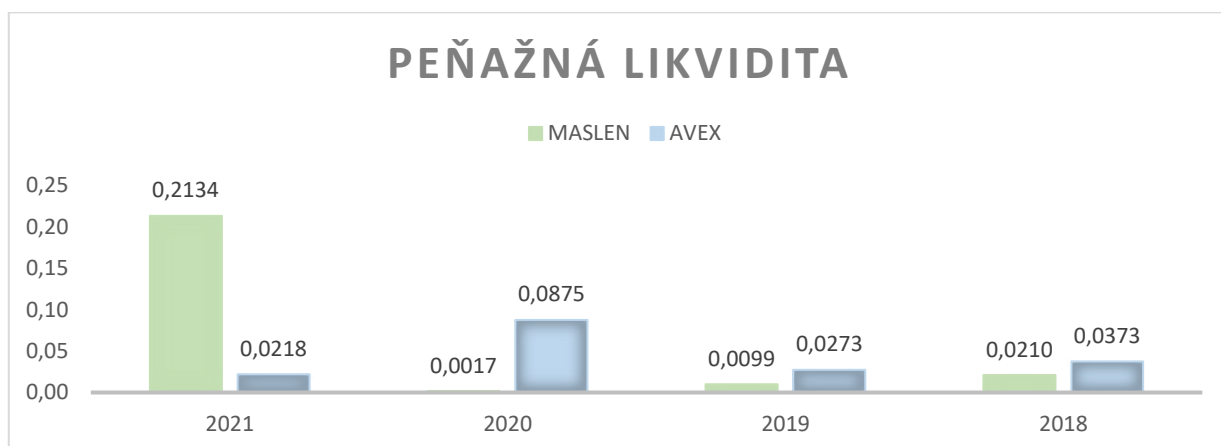
Výsledná hodnota rentability zdrojov majetku účtovnej jednotky MASLEN za účtovné obdobie 2018, predstavuje vyprodukovaný zisk na úrovni 7,84 centov pri vložení 1€ celkových zdrojov. Podnik AVEX dosiahol v totožnom účtovnom období oproti účtovnej jednotke MASLEN, rentabilitu zdrojov majetku na nižšej úrovni. 1€ prostriedkov vložených do spoločnosti AVEX vyprodukovalo počas účtovného obdobia 2018 1,61 centov zisku.

3.1.3 Analýza likvidity

Platobná schopnosť účtovnej jednotky patrí medzi jednu z podmienok úspešného fungovania v trhovej ekonomike. Ukazovatele likvidity charakterizujú práve túto schopnosť. Ide o schopnosť účtovnej jednotky, hrať svoje záväzky v termíne ich splatnosti, inými slovami, charakterizujú solventnosť. Rôzne stupne likvidity pomáhajú analytikovi dôkladnejšie určiť, aký je pomer jednotlivých skupín likvidného majetku v analyzovanej účtovnej jednotke.

Vo vybraných účtovných jednotkách budeme analyzovať likviditu prvého, druhého aj tretieho stupňa. Následne porovnáme, či sa výsledné hodnoty ukazovateľov likvidít nachádzajú v odporúčaných intervaloch. Prvou pozorovanou likviditou je peňažná likvidita, ktorá predstavuje najlikvidnejší majetok v porovnaní s krátkodobými záväzkami účtovnej jednotky. Výsledné hodnoty analyzovaných jednotiek sme pre vzájomné porovnanie vložili do grafu č. 1.

Graf č. 1 – MASLEN a AVEX: výsledné hodnoty Peňažnej likvidity

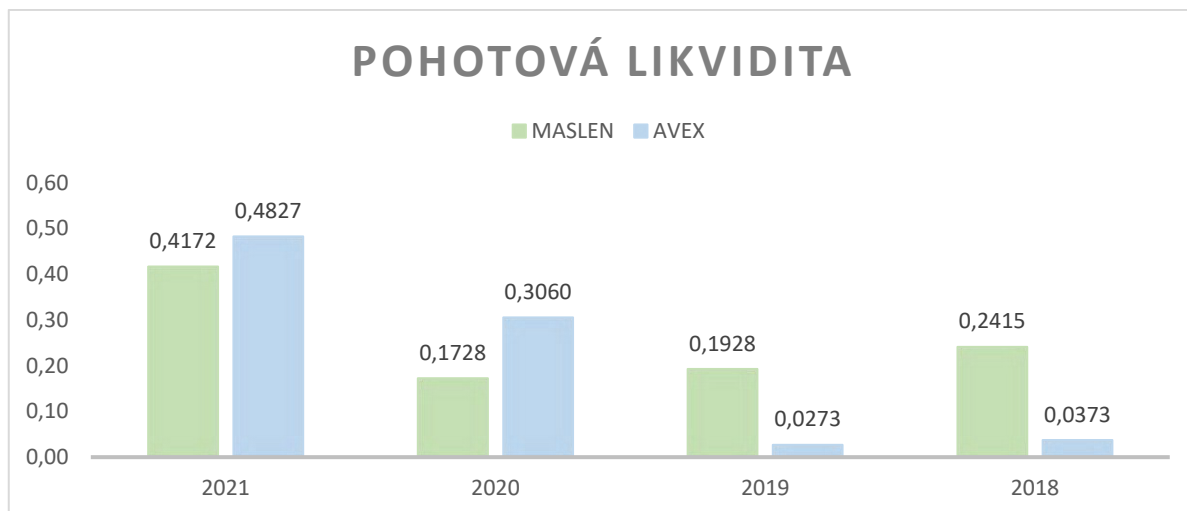
Zdroj: spracované podľa účtovnej závierky spoločností MASLEN, s.r.o. a AVEX TELEKOM, s.r.o.

Porovnaním výsledných ukazovateľov peňažnej likvidity a odporúčaných intervalov sme dospeli k nasledujúcim záverom. Účtovná jednotka AVEX v účtovnom období 2020 je schopná kryť krátkodobé záväzky pomocou najlikvidnejšieho majetku na úrovni 8,75%. Minimálnou odporúčanou hranicou akú by mal najlikvidnejší majetok účtovnej jednotky dosahovať je 90% z krátkodobých záväzkov. To nás vedie k záveru, že podnik AVEX môže mať problém so splácaním svojich záväzkov včas. Ak účtovná jednotka nemá dostatok peňažných prostriedkov na splácanie svojich záväzkov, prestáva plniť jednu zo základných podmienok úspešného fungovania na trhovej ekonomike a stáva sa finančne nestabilnou.

Účtovná jednotka MASLEN dosiahla za účtovné obdobie 2021 peňažnú likviditu na úrovni 0,2134. Peňažná likvidita účtovnej jednotky MASLEN je tiež pod odporúčanou hodnotou peňažnej likvidity, čo znamená, že účtovná jednotka MASLEN nemá dostatok peňažných prostriedkov na krytie krátkodobých záväzkov a na ich splatenie bude potrebovať použiť aj iné zdroje.

Druhým ukazovateľom likvidity je pohotová likvidita. Ukazovateľ pohotovej likvidity pri jeho vyčíslení používa hodnotu obežného majetku, očisteného o najmenej likvidné položky, ako sú: dlhodobé pohľadávky, zásoby a iné. Hodnoty pohotovej likvidity analyzovaných účtovných jednotiek sú zaznamenané v grafe č. 2

Graf č. 2 – MASLEN a AVEX: výsledné hodnoty Pohotovej likvidity

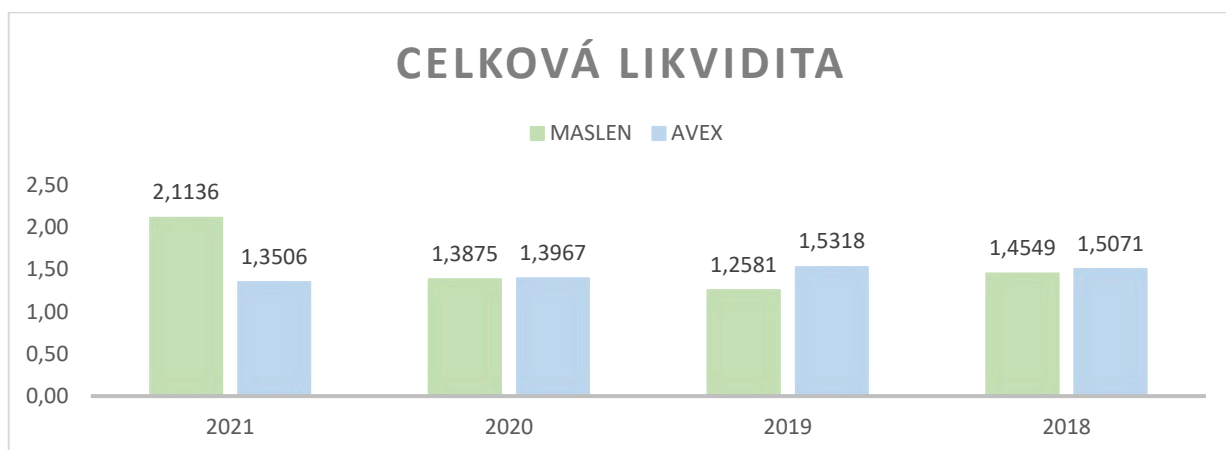

Zdroj: spracované podľa účtovnej závierky spoločností MASLEN, s.r.o. a AVEX TELEKOM, s.r.o.

Pri analýze pohotovej likvidity účtovnej jednotky MASLEN sme zistili, že výsledná hodnota pohotovej likvidity za účtovné obdobie 2021 je na úrovni 0,4172, čo je stále pod odporúčanou hranicou 1,0. V totožnom účtovnom období kryla účtovná jednotka AVEX krátkodobé záväzky z 48,27% očisteného obežného majetku. Ak porovnáme účtovné jednotky navzájom, je viditeľný rozdiel v ich štruktúre obežného majetku. Aj napriek odlišnosti v štruktúre obežného majetku oboch účtovných jednotiek, je viditeľná podobná črta v podobe vysokého percentuálneho skoku v účtovnom období 2021 oproti bezprostredne predchádzajúcemu obdobiu. Medziročný nárast účtovnej jednotky AVEX predstavoval 17,67 percentuálneho bodu oproti úrovni pohotovej likvidity za účtovné obdobie 2020. Účtovná jednotka MASLEN dosiahla v účtovnom období nárast pohotovej likvidity oproti účtovnému obdobiu 2020 o 24,44 percentuálneho bodu.

Posledným ukazovateľom likvidity je celková likvidita účtovnej jednotky. Ide o pomer celkového obežného majetku ku krátkodobým záväzkom. Výsledné hodnoty celkovej likvidity analyzovaných účtovných jednotiek sme pre vzájomné porovnanie vložili do grafu č. 3.

Graf č. 3 – MASLEN a AVEX: výsledné hodnoty Celkovej likvidity

Zdroj: spracované podľa účtovnej závierky spoločností MASLEN, s.r.o. a AVEX TELEKOM, s.r.o.

Účtovná jednotka MASLEN nedosahovala za nami analyzované obdobie odporúčaný interval celkovej likvidity, okrem účtovného obdobia 2021, v ktorom sa účtovnej jednotke MASLEN prvý krát podarilo dosiahnuť tento interval. Čo znamená, že účtovná jednotka mala v danom účtovnom období dostatočné množstvo obežného majetku na úhradu krátkodobých záväzkov. Účtovná jednotka AVEX v prvej polovici nami analyzovaných účtovných období dosahovala úroveň celkovej likvidity na spodnej hranici odporúčaného intervalu, ale od účtovného obdobia 2020 už tento interval nedosahuje. Je teda logické usúdiť, že účtovná jednotka AVEX môže mať v budúcnosti problém s nedostatkom prostriedkov na splatenie krátkodobých záväzkov.

3.3 Zhrnutie získaných výsledkov

Výsledky uskutočnenej analýzy finančného zdravia účtovnej jednotky MASLEN, získané prostredníctvom výpočtu ukazovateľov charakterizujúcich stabilitu účtovnej jednotky sme uviedli v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 11 – MASLEN: Sumárne výsledky

účetné obdobie	Stabilita účtovnej jednotky MASLEN				
	Rentabilita účtovnej jednotky		Likvidita účtovnej jednotky		
2021	ROI	ROE	L1	L2	L3
		43,14%	77,05%	0,2134	0,4172
			Pod intervalom	Pod intervalom	V intervale
2020	ROI	ROE	L1	L2	L3
	14,06%	33,13%	0,0017	0,1728	1,3875
			Pod intervalom	Pod intervalom	Pod intervalom
2019	ROI	ROE	L1	L2	L3
	8,58%	16,89%	0,0099	0,1928	1,2581
			Pod intervalom	Pod intervalom	Pod intervalom
2018	ROI	ROE	L1	L2	L3
	7,84%	13,07%	0,0210	0,2415	1,4549
			Pod intervalom	Pod intervalom	Pod intervalom

Zdroj: Vlastné spracovanie

Finančná analýza rentability účtovnej jednotky MASLEN za účtovné obdobie 2021, značí, že účtovná jednotka je vhodnou príležitosťou pre investorov, z dôvodu vysokej hodnoty rentabilít, najmä v posledných dvoch účtovných obdobiach. Pri vzájomnom porovnaní jednotlivých rentabilít je viditeľný ich vysoký rozdiel v percentuálnej ziskovosti. Najlepšou príležitosťou pre investorov, by bola investícia do vlastného imania účtovnej

jednotky MASLEN v účtovnom období 2021 pri ktorom 1 euro vloženého vlastného imania vygenerovalo 77 centov zisku.

Ukazovatele likvidity účtovnej jednotky MASLEN za účtovné obdobie 2021, predstavujú celkovo najväčšie hodnoty zo všetkých nami analyzovaných období. Ukazovateľ celkovej likvidity sa ako jediný nachádza v odporúčanom intervale. Logickou analýzou týchto hodnôt je, že štruktúra obežného majetku účtovnej jednotky je tvorená z veľkej časti menej likvidným obežným majetkom. Pre zníženie rizika, plynúceho zo zníženej schopnosti splácania krátkodobých záväzkov je pre účtovnú jednotku lepšie, do budúca upraviť štruktúru obežného majetku a zvýšiť podiel likvidnejšieho majetku na celkovom obežnom majetku.

Vertikálnou analýzou zdrojov majetku účtovnej jednotky MASLEN sme zistili výrazný nárast záväzkov v účtovnom období 2019. Nárast záväzkov zapríčinila položka dlhodobých bankových úverov. Tento nárast sa postupom nasledujúcich účtovných období znížil skoro na polovičnú hodnotu a to na 35,92 percentný podiel záväzkov na celkových zdrojoch majetku. Na základe získaných údajov je logické dospieť k záveru, že účtovná jednotka obdržala v účtovnom období 2019 dlhodobý bankový úver. Pri pohľade na klesajúcu periodicitu podielu záväzkov na celkových zdrojoch majetku od účtovného obdobia 2019, je účtovná jednotka MASLEN schopná tento úver splácať a samotný úver bol efektívne využitý.

Tabuľka č. 12 – MASLEN: výsledné hodnoty vertikálnej štruktúry na strane pasív

MASLEN				
účtovné obdobie	Vlastné imanie	Záväzky	Časové rozlíšenie	SPOLU
2021	62,66%	35,92%	1,42%	100%
2020	44,94%	54,11%	0,95%	100%
2019	35,90%	62,68%	1,42%	100%
2018	59,13%	38,81%	2,06%	100%

Zdroj: spracované podľa účtovnej závierky spoločnosti MASLEN, s.r.o.

Výsledky uskutočnenej analýzy finančného zdravia účtovnej jednotky AVEX, získané prostredníctvom výpočtu ukazovateľov charakterizujúcich stabilitu účtovnej jednotky sme uviedli v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 13 – AVEX: Sumárne výsledky

účetné obdobie	Stabilita účtovnej jednotky AVEX				
	Rentabilita účtovnej jednotky		Likvidita účtovnej jednotky		
2021	ROI	ROE	L1	L2	L3
		2,11%	9,23%	0,0218	0,4827
			Pod intervalom	Pod intervalom	Pod intervalom
2020	ROI	ROE	L1	L2	L3
	2,70%	10,59%	0,0875	0,3060	1,3967
			Pod intervalom	Pod intervalom	Pod intervalom
2019	ROI	ROE	L1	L2	L3
	1,34%	4,94%	0,0273	0,0273	1,5318
			Pod intervalom	Pod intervalom	V intervale
2018	ROI	ROE	L1	L2	L3
	1,61%	6,25%	0,0373	0,0373	1,5071
			Pod intervalom	Pod intervalom	V intervale

Zdroj: Vlastné spracovanie

Finančná analýza rentability účtovnej jednotky AVEX za účtovné obdobia od 2018 do 2021 značí, že účtovná jednotka dosahuje istú mieru rentability ale pre investorov môže tento podnik predstavovať riziko. Viditeľným problémom účtovnej jednotky AVEX, je pokles úrovne celkovej likvidity, ktorý je zaznamenaný od účtovného obdobia 2020, ale až v nami poslednom analyzovanom období sa tento ukazovateľ dostal pod optimálny interval. Tento klesajúci trend nemusí pre účtovnú jednotku znamenať, neschopnosť splácať svoje záväzky včas, ale je logické predpokladať, že v budúcnosti tieto problémy účtovná jednotka mať môže.

Z pohľadu stability podniku je účtovná jednotka stále schopná generovať zisk a splácať svoje záväzky včas, ale je viditeľné, že bez úprav vo finančnom riadení účtovnej jednotky môžu v jej stabilite nastať problémy.

Vertikálna analýza účtovnej jednotky AVEX za štyri analyzované obdobia je zaznamenaná v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 14 – AVEX: výsledné hodnoty vertikálnej štruktúry na strane pasív

AVEX				
účtovné obdobie	Vlastné imanie	Záväzky	Časové rozlíšenie	SPOLU
2021	22,28%	77,72%	0,00%	100%
2020	23,61%	76,39%	0,00%	100%
2019	27,93%	72,07%	0,00%	100%
2018	26,39%	73,61%	0,00%	100%

Zdroj: spracované podľa účtovnej závierky spoločnosti AVEX TELEKOM, s.r.o.

Pri pohľade na zastúpenie záväzkov na celkových zdrojoch majetku je viditeľné, že financovanie majetku účtovnej jednotky AVEX v každom z pozorovaných období je v priemere tvorené z troch štvrtín cudzími zdrojmi, čo môže v budúcnosti tvoriť problémy spojené so splácaním záväzkov. Tento problém by znamenal narušenie finančného zdravia účtovnej jednotky AVEX. Najväčšou položkou záväzkov na celkových zdrojoch majetku predstavujú krátkodobé záväzky, ktoré sa pohybujú v každom z analyzovaných období v blízkosti 50%. Ide o vysokú hodnotu, ktorú by mala účtovná jednotka v najbližšom období znížiť.

Logickým riešením pre zníženie možného rizika, je primárne zameranie sa na splatenie krátkodobých záväzkov a zmiernenie využívania cudzích zdrojov pri podnikaní.

Záver

Finančná analýza je podstatnou súčasťou riadiaceho procesu. V prípade, že je vykonaná správne a výsledné hodnoty sú interpretované správne, poskytuje dôležité údaje pre používateľov informácií, ktorí na ich základe podnikajú rozhodnutia ovplyvňujúce budúci vývoj spoločnosti. Finančnou analýzou dokážeme určiť príčiny súčasného stavu účtovnej jednotky a predikovať budúci vývoj finančného zdravia. Správna štruktúra zdrojov majetku vie posilniť účtovnú jednotku a zvýšiť jej zisk, a postavenie na trhu. Zlá štruktúra môže viesť účtovnú jednotku k nižším ziskom a môže účtovnej jednotke tvoriť početné problémy.

Finančná analýza za nami zvolené účtovné obdobia, účtovnej jednotky MASLEN ukázala, že ide o stabilnú účtovnú jednotku s pravidelným medziročným rastom miery rentability vlastného imania a rentability celkových zdrojov majetku. Účtovná jednotka MASLEN dosiahla za posledné pozorované obdobie celkovú likviditu v odporúčanom intervale a od účtovného obdobia 2019 úroveň celkovej likvidity medziročne pravidelne rástla, na základe čoho je možné predpokladať, že účtovná jednotka bude schopná v najbližších účtovných obdobiach efektívne splácať svoje záväzky. Z hľadiska vertikálnej štruktúry zdrojov majetku bolo viditeľné, že účtovná jednotka MASLEN si v účtovnom období 2019 zobrala vysoký dlhodobý bankový úver, ktorý ale dokázala splácať.

Analýza účtovnej jednotky AVEX ukázala možné narušenie stability podniku v budúcich obdobiach. Nízke úrovne rentability a likvidity sú možným znakom problémov vo vnútri účtovnej jednotky. Viditeľným ukazovateľom rizikovosti podniku je skutočnosť, že účtovná jednotka AVEX dosahovala úroveň celkovej likvidity za prvé dve analyzované obdobia v odporúčanom intervale, ale za účtovné obdobia 2020 a 2021 sa už účtovná jednotka AVEX nachádzala pod odporúčaným intervalom, čo ukazuje možné ohrozenie solventnosti účtovnej jednotky. Prostredníctvom vertikálnej analýzy strany pasív sme zistili, že možným problémom účtovnej jednotky by mohol byť vysoký podiel cudzích zdrojov majetku na celkových zdrojoch majetku.

Zoznam použitej literatúry

KNIŽNÉ ZDROJE:

FARKAŠ, Richard. *Vlastné imanie obchodných spoločností účtovné aspekty*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. 376 s. ISBN 978-80-8168-951-2

BLAHUŠIAKOVÁ, Miriama. *Súvaha ako súčasť účtovnej závierky*. Bratislava: EKONÓM, 2010. 120 s. ISBN 978-80-225-2968-6

ŠLOSÁROVÁ, Anna a kol. *Účtovníctvo*. 2 vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. 296 s. ISBN 978-80-8168-444-9

SIVÁK, Rudolf a kol. et al. *Financie*. 2 vyd. Praha : Wolters Kluwer, 2019. 440 s. ISBN 987-80-7598-533-0

MÁZIKOVÁ, Katarína – MATEÁŠOVÁ, Martina – ONDRUŠOVÁ, Lucia. *Účtovníctvo podnikateľských subjektov I*. 2 vyd. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019. 304 s. ISBN 978-80-571-0010-2

FETISOVOVÁ, Elena a kol. *Podnikové financie : praktické aplikácie a zbierka príkladov*. 4 vyd. Bratislava : Wolters Kluwer, 2020. 223 s. ISBN 978-80-571-0162-8

SKLENKA, Miloš. *Účtovníctvo podnikateľských subjektov II*. 2 vyd. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019. 336 s. ISBN 978-80-0055-3

MAJDÚCHOVÁ, Helena. *Podnikové hospodárstvo*. 2 vyd. Bratislava : Wolters Kluwer, 2020. 424 s. ISBN 978-80-571-0271-7

BARAN, Dušan a kol. *Finančno-ekonomická analýza podniku v praxi*. IRIS: 2006. 132 s. ISBN 8089238092

ŠLOSÁROVÁ, Anna – BLAHUŠIAKOVÁ, Miriama. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. 440 s. ISBN 978-80-8168-589-7

PATAKY, Jozef – ŠKORECOVÁ, Emília – BITTEROVÁ, Miriam. *Podvojné účtovníctvo pre samoukov*. Bratislava: Effeta, 2007. 222 s. ISBN 978-80-8924-505-5

RÚČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza*. Praha: Grada, 2015. 160 s. ISBN 978-80-2475-534-2

Odborné články:

LUKÁČ, Jozef - DUGAS, Jaroslav – MUCHA, Martin. Komparácia klasických finančných ukazovateľov potravinárskych podnikov. In *Podniková Revue: vedecký časopis Podnikovohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave so sídlom v Košiciach*. Košice: PHF EU Košice, 2018, roč. 17, č. 39, s. 91-101. ISSN 1335-9746

MANOVÁ, Eva. Záporné vlastné imanie podniku z účtovného aspektu. In *Podniková Revue: vedecký časopis Podnikovohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave so sídlom v Košiciach*. Košice: PHF EU Košice, 2022, roč. 21, č. 47, s. 27- 38. ISSN 1335-9746

LUKÁČ, Jozef. Analýza trendov a percentuálneho zastúpenia aktív a pasív. In *Podniková Revue: vedecký časopis Podnikovohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave so sídlom v Košiciach*. Košice: PHF EU Košice, 2019, roč. 18, č. 41, s. 62-72. ISSN 1335-9746

PRÁVNE NORMY:

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov

INTERNETOVÉ ODKAZY:

Register účtovných závierok. 2018-2021

Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/simplesearch>
<https://www.finstat.sk>

EuroEkonom 2018. In EuroEkonom.

Dostupné na <https://www.euroekonom.sk/financie/financna-analyza/>

Štatistická klasifikácia ekonomických činností účtovných jednotiek.

Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk/rpo/#search>

Právne normy.

Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/domov>